ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 21. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 3-го ЛЮТОГО 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, FEBRUARY 3, 1976 No. 21. VOL. LXXXIII.

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗАТВЕРДЖЕНА СТЕЙТОМ НЮ ЙОРК ДЛЯ ШКІЛЬНИХ КРЕДИТІВ

Ютика, Н.Й. (І. Дурбак). — Деп. освіти ст. Ню Йорк своїм листом з 13 січня 1976 року повідомив директора середної школи („гай скулу") в Гілдерленді, Н.Й., біля Олбані, що, після перегляду аплікації тієї школи, затвердив програму курсу навчання української мови для стейтових кредитів. Внаслідок цього українські середньошкільники („гайскулники") Олбанської округи, що закінчили школу українознавства у Вотервліті, можуть зголошуватися до середної школи в Гілдерленді (Гілдерленд Сентрал Гай Скул) і здавати там стейтовий іспит („рідженс екзем") з української мови 21-го червня цього року. Якщо вони здадуть успішно цей іспит, то дістануть на своїх свідоцтвах 3 кредити, нарівні з іншими чужими мовами.

Треба підкреслити, що це затвердження програми навчання української мови має не тільки місцеве значення для Олбанської округи, але й загальностейтове, для цілого стейту Ню Йорк, і це повинні використати всі наші середньошкільники з цілого нюйоркського стейту. Офіційні чинники стейтового департаменту освіти, включно з комішенером п. Найквестом, висловили вдоволення з конструктивної ініціятиви українців Олбанської округи та виявили зацікавлення, щоб ця програма навчання української мови була включена в усіх шкільних округах (дистриктах) нюйоркського стейту, де є учні, що навчаються української мови у школах українознавства.

Українські громади, де діють школи українознавства, повинні негайно поробити заходи перед своїми шкільними округами (дистриктами), щоб вони включили курс української мови у свою шкільну програму та щоб українські учні всіх округ стейту Ню Йорк могли здавати іспит („рідженс екзем") з української мови ще цього літа.

Цей позитивний лист департаменту освіти нюйоркського стейту закінчив успішно понад дворічні заходи інж. Михайла Гереця з Олбані, що їх переводив з доручення школи українознавства у Вотервліті та Шкільної Ради УККА в Ню Йорку. Успішний вислід цих довготривалих заходів був уможливлений завдяки незвичайній прихильності референта відділу чужих мов у департаменті освіти в Олбані, д-ра Мортона Спелінджера та заступника директора середної школи в Гілдерленді, д-ра Джозефа Пурселла.

За ближчими інформаціями звертатися до Шкільної Ради УККА (302-304. В. 13. Ст. Ню Йорк, Н.Й., 10014) або на адресу:

Mr. M. Heretz, 16 Venizio Ave, Albany, N.Y. 12203.

СОВЄТИ НАПАСТУЮТЬ ОСОБИСТО КІССІНДЖЕРА ЗА АНҐОЛІЮ

Генрі Кіссінджер

Москва. — „Правда", офіціяльний орган Комуністичної партії Совєтського Союзу, у своєму виданні з неділі, 1-го лютого, виступила з обвинуваченням проти державного секретаря Генрі Кіссінджера, особисто закидаючи йому „непереконливу логіку" та неправду і „оборону небелиць" в його останніх заявах для Конґресу відносно совєтської політики в Анґолі — інформує „Ню Йорк Таймс" з 2-го лютого. Напасть „Правди" особисто на Генрі Кіссінджера „Н.Й. Таймс" вважає за надзвичайну подію, бо досі совєтська преса, навіть критикуючи політику президента Форда чи державного секретаря Кіссінджера, рідко коли називала їх поіменно. Попалося також президентові Фордові від совєтського пресового аґентства ТАСС, яке передало російською і англійською мовами повідомлення, мовляв, президент Форд подав „фальшивий образ ситуації в Анґолі та політики Совєтського Союзу і Куби" в намаганні виправдати продовжувану американську допомогу двом воюючим в Анґолі антимарксистським фракціям. Проте, напасть на президента Форда вважається за лагіднішу від напасти на секретаря Кіссінджера. Засудивши „пропаґандивну кампанію на Заході проти Совєтського Союзу і Куби та інших соціялістичних країн", комуністична „Правда" заявляє, що „Уряд у Вашінґтоні виявив спеціяльну ціль тоді, як Палата Репрезентантів, услід за Сенатом, проголосувала проти забезпечення допомоги розкольних елементів в Анґолі". Згадуючи про свідчення державного секретаря Кіссінджера перед Конґресовою комісією минулого тижня, „Правда" твердить, що Кіссінджер „обороняв небелиці", кажучи, що Совєтський Союз намагається здобути для себе позицію в Анґолі. „Цілий світ знає — написала „Правда", — що Совєтський Союз не старається про будь-які військові, господарські чи інші користі". В дальшому „Правда" повторює відомі пропаґандивні окозамилювання про совєтську миролюбність тощо, гостро атакуючи Кіссінджера за те, що він з цим не погоджується.

ЛЕОНІД ПЛЮЩ ІНФОРМУЄ ПРО СВОЄ МУЧЕНИЦТВО СЕРЕД УМОВОХВОРИХ; ТАТЬЯНА ПЛЮЩ ТУРБУЄТЬСЯ НАЙПЕРШЕ ДОЛЕЮ ДІТЕЙ

ПОВІДОМЛЕННЯ ЗУАДК В СПРАВІ РОДИНИ ПЛЮЩА

Коли прийшла вістка, що Леонід Плющ може бути звільнений з в'язниці-лікарні, Управа ЗУАДК того ж таки дня вислала до американської амбасади в Москві завірення-афідавід на в'їзд родини Плюща до З'єднаних Стейтів Америки і чек на $1,000 — на покриття перших видатків, зв'язаних з переселенням. Подібне завірення-афідавід вислано теж до представника ЗУАДК в Мюнхені з дорученням зустріти цю родину на кордоні та дати їй всю негайну потрібну матеріяльну допомогу.

В день приїзду родини Плюща европейський директор ЗУАДК зустрів цю родину на кордоні і від того часу є в постійнім зв'язку з нею.

Дня 27 січня ц.р. европейський директор ЗУАДК п. Михайло Рудько відвідав родину Плюща під Парижом і відбув понад двогодинну розмову з нею. У висліді розмови було стверджено:

1. Родиною Плющів займається і матеріяльно забезпечує на 3 місяці французьке Товариство математиків, а других 3 місяці перебирає опіку Міжнародна Амнестія (згл. французький уряд).
2. Родина в близькій будучині бажає відвідати Канаду і ЗСА та щойно після того зробить постанову щодо постійного поселення.
3. В наступному тижні родина Плющів задумає влаштувати конференції з представниками української преси і організацій і тоді подати відповідні вияснення.
4. Справи переселення і постійного поселення буде полагоджувати ЗУАДК в порозумінні з іншими міжнародними допомоговими організаціями.
5. Допомогові зобов'язання ЗУАДК супроти родини Плющів та взагалі усіх на майбутнє звільнених українців є і надалі зобов'язуючим і не має тепер ніякої потреби спеціяльних надзвичайних збірок.

Постанови Десятих Загальних Зборів ЗУАДК і дальше зобов'язують усіх його членів і добродіїв, а саме, нести братську допомогу усім потребуючим українцям, а зокрема втікачам і еміґрантам.

У всіх справах допомоги належить звертатися на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
1321 West Lindley Ave.
Philadelphia, Pa. 19141; GL 5-3774.

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК

Два українські тижневики в Европі, „Шлях Перемоги" в Мюнхені і „Українське Слово" в Парижі принесли в своїх виданнях з 1-го лютого 1976 р. передані Французькою газетою та власні повідомлення про Леоніда і Татьяну Плющів і їхніх дітей, які після недавнього звільнення із совєтської каторги перебувають тепер у Франції. Для інформації читачів передаємо обидва повідомлення без будь яких змін.

Леонід Плющ

ЛЕОНІД ПЛЮЩ: МОЄ МУЧЕНИЦТВО СЕРЕД УМОВОХВОРИХ"

(„Шлях Перемоги", Мюнхен, 1 лютого 1976 р.)

Під таким заголовком помістила паризька вечірня газета розповідь самого Л. Плюща про свій мученицький шлях у совєтській психотюрмі.

„Спесіяль Дернієр" з 22 січня пише, що Плющ знаходився двічі перед порогом смерти.

КҐБ ув'язнило його 15 січня 1972 р. і засудило за закритими дверми 25 січня 1973 р. „за антисовєтську аґітацію". Тому, що проф. Снєжнєвський його проголосив психічно хворим (важка шизофренія), Плюща запроторили до Дніпропетровської психотюрми, де його мучив горезвісний кат-психіятр Прус.

Плюща замкнули в камері виміром 6х5 м. разом із 12 справді небезпечними умовохворими.

ВІДВІДИНИ У ПЛЮЩІВ

(„Українське Слово", Париж, 1-го лютого 1976)

20-го січня, ми мали нагоду — в товаристві голови ОУМуФ, п. Данила Ганяка — відвідати визволену родину Плющів у хаті їх тимчасового перебування, у п-ва Бруе, у Монтеро.

Вже сама процедура домовлення до зустрічі потвердила, що Л. Плющ мав рацію дати заяву для агенції Франс Пресс про те, що його й родину ніхто не ізолює і ніхто не закриває перед відвідувачами. На наш телефонічний заклик відповів проф. М. Бруе: — Я вам передаю пані Плющ. Домовляйтесь з нею, вона ж у себе...

Пані Т. Плющ визначила дату зустрічі в залежності від вільного часу: того дня має розмову з представниками такої то радіостанції, того дня вони всі запрошені в гостину до лікаря, що опіку-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ВІДБУЛИСЯ ВСЕНАРОДНІ ПОХОРОНИ СВ. П. МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА

ВЛАДИКИ І ДУХОВЕНСТВО ОБОХ ЦЕРКОВ ТА СОТНІ ГРОМАДЯН ВІДДАЛИ ОСТАННЮ ПРИСЛУГУ ПОКІЙНОМУ

Св. п. Микола Понеділок

Ню Йорк (І. К.). — Владика Марко, Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА, в сослуженні духовенства цієї Церкви відправив заупокійну св. Літургію та в приявності понад 500 громадян, між ними відомих письменників, діячів культури та провідних громадян, супроводив в останню дорогу тлінні останки св. п. Миколи Понеділка, а Владика Йосиф Шмондюк, єпископ Української Католицької Церкви та екзарха Стемфордської дієцезії, в сослуженні о. д-ра Володимира Ґавліча, ігумена ЧСВВ та пароха церкви св. Юра в Ню Йорку, разом з іншими молились за спокій душі Покійного біля його домовини в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

Похорони св. п. Миколи Понеділка відбулися минулої суботи, 31-го січня, з української православної церкви св. Трійці при Брум вулиці в Ню Йорку до церкви-пам'ятника св. Андрія в Бавнд Бруку, де й була відправлена заупокійна св. Літургія. Тлінні останки св. п. Миколи Понеділка супроводили з Ню Йорку до Бавнд Бруку сотні друзів Покійного двома винайменими автобусами та десятками приватних автомобілів. Домовину Покійного переносили його найближчі друзі Юрій Стефаник, Іван Керницький, Богдан Нижанківський, Ярослав Климовський, проф. Євген Федоренко, п. Івасівка та інш. Заупокійну св. Літургію в церкві-пам'ятнику св. Андрія в Бавнд Бруку і опісля чин похорону на Українському Пантеоні там же відправив, як згадано, Владика Марко, Архиєпископ УПЦеркви в ЗСА, в сослуженні голови Консисторії цієї Церкви о. протопресвітера Артема Селепини та шістьох священиків і дияконів. Співав хор під дириґентурою Д. Олійника. Над відкритою могилою прощав Покійного голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" поет-письменник Остап Тарнавський. Після похоронів відбулася в залі Православного Осередку тризна з участю Владики Архиєпископа Марка, духовенства та понад 25 осіб. За репрезентаційним столом, крім Владики і священиків, були сестра Лесі Українки пані Борисова, Докія Гуменна, Юрій Стефаник, Святослав Гординський, д-р Роман Осінчук, голова Православної Кредитівки з Ню Йорку інж. Крамаренко та ін. Майстром жалібної церемонії був Остап Тарнавський. Під час тризни було 14 промовців, які прощали Покійного від друзів та установ, між ними почесний голова „Слова" проф. Г. Костюк, письменник Іван Керницький-Ікер, який прощав Покійного від найближчих друзів і від „Свободи", письменниця Уляна Любович від неприявних друзів, зокрема від корифеїв нашого театру Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської, Богдан Нижанківський від журналу „Лис" та його редактора маестра Едварда Козака, інж. Шевченко від

(Закінчення на стор. 4-ій)

Інститут Плюралізму і Групової Ідентичности в Чікаґо вшанував д-ра Мирона Куропася

Д-р Мирон Куропась

Чікаґо. — Інститут Плюралізму і Групової Ідентичности, організація, що складається не тільки із представників білих етнічних груп, але й орієнтальних та негритянських, вшанував д-ра Мирона Куропася бенкетом тут в п'ятницю, 23 січня, з нагоди найменування його на новостворений пост спеціяльного асистента президента Форда для етнічних справ. Як відомо, найменування д-ра М. Куропася на цей пост було апробоване представниками Республіканської і Демократичної партій. Республіканський конґресмен Едвард Дервінський і демократичний конґресмен Френк Аннунціо, обидва із стейту Ілліной, раніше висловили своє задоволення з рішення президента Форда щодо д-ра М. Куропася.

Під час бенкету, який відбувся в приміщеннях Континентального Клюбу, д-р М. Куропась коротко списав засяг його нових завдань і компетенцій, підкреслюючи, що двері його бюра відкриті для всіх та звернувся з проханням до представників всіх етнічних груп ЗСА інформувати його про потреби і течії серед цих груп. Після свого слова, д-р Куропась відповідав на запити поодиноких представників етнічних груп, в тому й українців. Багато з них висловили публічно задоволення з приводу найменування д-ра Куропася, з яким вони співпрацювали довгі роки, коли він займав різні пости в шкільній системі Чікаґа, а опісля очолював середньозахідній відділ федеральної аґенції „Акція".

Українську групу на бенкеті репрезнтували: інж. Степан Куропась, батько д-ра М. Куропася, д-р Юліян Куляс, голова місцевого Відділу УККА; Михайло Кос, Іван Ґавалюх і Микола Олек, відомі місцеві громадські і союзові діячі.

Свято Державности в Міннеаполісі

Міннеаполіс, Мінн. (Василь Пакуляк). — Дня 25-го січня 1976 р. тут в залі Українсько - Американського Дому відбулося Свято Державности і Соборности України. Влаштовуванням цього Свята зайнявся Відділ УККА на Міннесоту. Співпрацю всіх товариств, які причинилися до скликання і виконання програми свята координував п. Володимир Лісович. Поодинокі складові організації та поодинокі особи виказали багато доброї волі та охоти до співпраці. Місцеве духовенство українських церков дало рівнож гарний приклад як треба шанувати тих, що посвячували себе для здобуття кращої долі народу. На залі були ветерани - співучасники боїв за волю України на чолі з ген хор. В. Філоновичем. Зі свойого архіву він приніс навіть оригінальні універсали, а на сцені казав умістити біля портретів Михайла Грушевського та Симона Петлюри два великі прапори. Концерт започатковано співом американськоого і українського гимнів у виконанні Славомира Луцева. Українсь -

(Закінчення на стор. 4-ій)

Детройтський Комітет Оборони Переслідуваних в Україні продовжує активність

Детройт (Ф. Любинецька) — Із приїздом Леоніда Плюща на Захід, українська преса заговорила більше ніжколинебуть про підтримку всіх тих, що найбільше потерпіли в Україні від совєтської влади за свої переконання, за відважний голос в обороні української мови людських і національних прав.

У зв'язку з цим не від речі буде пригадати про Комітет Оборони Переслідуваних в Україні, який існує в Детройті від 1972 р. Очолюваний молодою генерацією, він виявив себе дуже динамічним і має за собою ряд показних виявів.

Це перша цього роду організація в Америці, яка разом з ЦЕСУС-ом і СУСТА допомогла зорганізувати у Вашінґтоні в 1974 р. голодівку студентів на знак солідарности з Валентином Морозом, — і з того часу започатковано Вашінґтонський Комітет Оборони В. Мороза, який вспів за нецілих два роки нав'язати добрий контакт із впливовими американськими чинниками в справі допомоги переслідуваним в Україні, зокрема Валентинові Морозові.

На терені Детройту Комітет за час свого існування перевів такі акції:

Рік 1972. Зорганізовано в усіх українських церквах „День молитви" за тих, що їх заарештовано в січні того ж року. В травні улаштовано в Кобо Гол протестаційну маніфестацію проти масових арештів в Україні з участю всіх молодіжних організацій і українських шкіл (3.000 осіб).

Рік 1973. Відбулась заходом Комітету 3-денна голодівка біля ратуші в протесті проти приїзду до Детройту Л. Брежнєва (поїздку відкликано).

1974 р. З приводу уродин Валентина Мороза в дні 15 квітня заходом Комітету переведено у всіх українських школах писання учнями привітальних карток до Валентина Мороза (вислано понад 600 карток) у Володимирівську тюрму, а від українського громадянства вислано там же 540 телеграм. Рівно ж основано Український Банк Крови ім. Валентина Мороза, де першого дня зголосилось 93 донори пожертвувати свою кров. Між донорами були священики, батьки, але найбільше молоді. З цього банку крови користають всі українці Детройту.

Рік 1975. Переведено маніфестацію в обороні Леоніда Плюща під будинком, в якому відбувалась конференція американських психіятрів. В часі маніфестації роздано тисячі летючок з закликом до учасників конференції схвалити резолюцію про звільнення Л. Плюща з психіятричної лікарні в Дніпропетровську.

Коли міжнародна організація математиків схвалила день 23 квітня днем оборони Плюща, то з цієї нагоди Комітет видрукував картки з його прізвищем і розіслав їх до університетів в Мічіґені, закликаючи всіх, хто їх одержить, висилати до совєтського делеґата до Об'єднаних Націй, вимагаючи звільнення Л. Плюща з психіятричної лікарні.

Рік 1975. Цей рік був роком жінки. У зв'язку з тим Комітет видав поштівки з фотографіями наших жінок-

(Закінчення на стор. 4-ій)

„Вдосконалюють" систему розселення сільських жителів

Київ. — Тому, що „перехід від соціялізму до комунізму" — це також „ліквідація істотних відмінностей між містом і селом", в совєтах під обстріл беруться населені пункти „старого типу", тобто маленькі села, — про що довідуємося з рецензії „Проблеми комуністичного будівництва" в журналі „Економіка Радянської України" ч. 11, 1975 року, написаної на книгу О. О. Нестеренка „Закономерности социально-экономическсго розвития города и деревни". Тому, що маленькі поселення „стримують дію економічних законів", їх будуть ліквідувати; і ця ліквідація сіл в книзі називається „більш раціональним розселенням сільських жителів, створенням населених пунктів нового типу".

Книга подає, що це „раціональне розселення" в першу чергу торкатиметься найменших і малих сіл: „Тепер є 134 тис. поселень з числом жителів до 10 чол., а в поселеннях з числом жителів до 50 чол. проживає близько 9,432 тис. чол.," — пише Нестеренко.

Тому, що хутори в Наддніпрянській Україні зліквідовані ще за сталінських часів, не тяжко прийти до висновку, що цей наступ на село вестиметься переважно на новозайнятих західніх теренах, переважно гірських, де такі маленькі селища (до 10 осіб) досі існували й існують. Отже, знову наступ на Галичину, хоч про це відверто в журналі не сказано.

„Атестують" керівників і спеціялістів у промисловості

Київ. — Журнал „Економіка Радянської України" ч. 10 (жовтень 1975 р.) в статті „Керівник як організатор і вихователь" сигналізує; здається, кінець поширеного досі в СССР звичаю призначати на керівні становища не так кваліфікованих фахівців, як радше „благонадійних" і підкутих марксизмом-ленінізмом партійних „видвиженців". „Е. Р. У". пише про широке введення в промисловості „атестації керівників і спеціялістів промислових підприємств, кадрів середньої ланки управління, які працюють у промисловості і будівництві;" Ця „атестація" дозволяє встановити їх (керівників і спеціялістів) відповідність посаді, яку вони займають, і виявити позитивні та неґативні якості атестованого працівника, його потенціяльні можливості".

Як приклад проведення атестації, подано Київський авіаційний завод. Атестації передувало „старанне вивчення політичних, ділових і особистих якостей" керівників „середньої ланки", тобто майстрів заводу. Опитаних було 145 осіб. „На основі одержаних даних на кожного майстра атестаційна комісія визначила його відповідальність посаді, яку він займає, виявила найбільш здібних працівників для створення резерву на висунення, визначила, кому з атестованих майстрів необхідно підвищити кваліфікацію"... І очевидно, як згадано, найголовніше наголошується „політичні якості" опитуваного і засвоєння ним „передового досвіду", бо про це казав Л. І. Брежнєв, але також уміння добитися „добрих результатів роботи дільниці, керованої атестованим (виконання норм виробітку)".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа Мойнігена

Президент Форд і державний секретар Кіссінджер мають клопіт з американським амбасадором до Об'єднаних Націй, Данилом — сказавши по-нашому — Патриком Мойнігеном. І ніхто інший тільки вони самі собі того клопоту напитали. І чому він полягає?

Деніел Патрик Мойніген належить — згідно з твердженням знавців і коментаторів — до типу людей, якими колись пишалася Америка та яких тепер уже майже немає: „кольоритний" промовець, блискучей стиліст, відданий своїй праці ентузіяст, і при цьому ірляндець, який любить і потрапить говорити „просто з мосту".

Це він і робить в Об'єднаних Націях. Він абсолютно не відступає від політики президента Форда і державного секретаря Кіссінджера. Навпаки. Він говорить точно те саме, але іншою мовою. Уряд президента Форда від самого початку заступав думку, що З'єднані Стейти Америки не повинні дозволити, щоб їм на форумі Об'єднаних Націй „тесали кілки на голові" хто хоче й не хоче, включно з тими, які щедро користають з всіляких американських допомог. Мойніген здійснює там таку політику, але здійснює її на свій лад і у свій спосіб, що викликує „заклопотання" у Вашінгтоні. Проте, Мойніген виконує свої завдання, а непогодження Вашінгтону з його тактикою розцінює і називає „труднощами", що їх він має в своїй функції з боку Президента і Державного секретаря. Мойніген не завагався виступити публічно проти своїх зверхників, переславши відповідного інформаційного листа до всіх американських амбасад у світі, здаючи собі справу, що такий лист раніше чи пізніше дійде до відома найширшої публіки.

Для президента Форда і державного секретаря Кіссінджера це створює проблему з-під знаку „так зле, і так не добре.". Вони погоджуються з політикою Мойнігена, але не апробують його поведінки і тактики. Якщо б вони через цю поведінку його відкликали з Об'єднаних Націй, то в світі це цілком певно інтерпретували б, як зміну такої американської політики оборони американських інтересів перед всілякими злонаміреними напастями, яку заступає і виявляє Мойніген. Ані Президент, ані державний секретар того не бажають, отже не мають іншого виходу, як публічно заявити свою підтримку Мойнігенові, хоча і не погоджуються з його тактикою.

Потрібне каяття

Недавно в Лондоні появилася книжка Люїса ФіцҐіббона, студійна праця про злочини Москви не тільки в Катині, але також в інших місцевостях СССР. Автор назвав свою книжку „Катинь... Бологой... Дерґачі". У ній він, на підставі дослідів дає докладне насвітлення і аналізу совєтських злочинів над польськими старшинами в часі Другої світової війни. ФіцҐіббон, один з перших, побіч Катиня відкрив на підставі розшуканого ним документу НКВД, який продістався на Захід, ще й інші місцевості московського злочину над польськими старшинами, а саме місцевості Бологоє і Дерґачі, про які досі нічого не було відомо у західньому світі. В Катиню загинуло, каже автор, тільки 4.254 особи, а решта в Бологоє (6.378) і в Дерґачі (3.841). Разом НКВД зліквідувало тоді в цих трьох місцевостях 14.471 осіб. Документ, на який покликається ФіцҐіббон, був переданий для провірки експертам, які ствердили його безсумнівну автентичність. Книжка знайшла широкий розголос у західньому світі, зокрема в Европі, а деякі польські газети широко її коментували, викликаючи, очевидно, невдоволення серед російської еміґрації, головно серед та кзваних „підбрильників" ,тобто тієї російської еліти, яка відносно недавно опинилася на Заході.

Перший, який зареаґував на появу книжки, був Александер Солженіцин, який закликає росіян „каятися за ті кривди, які вони спричинили полякам". Тут він згадує і про „ніж у спину поляків" з 1939 р. і „знищення цвіту Польщі в таборах Росії і, очевидно, Катинь, і „холодне зловіще стояння совєтської армії над Вислою у серпні 1944 р., коли Гітлер давив Варшавське повстання", і багато інших кривд. При тому Солженіцин вираховує також й ті кривди, які „поляки заподіяли Росії". Так і написано — „Росії". А ці кривди — це „гноблення Польщею Галицької Русі, Подолії, приєднання Підляшшя, Волині, придушення козацького повстання Наливайка" і те, що коли Польща стала самостійною у 1920 р., „вона мріяла, як напасти на Совєтську Росію — напасти енерґійно, взяти Київ і мати вихід до Чорного моря". Для Солженіцина Україна не існує. Все це Росія. Про все це він пише навіть без найменшої згадки, що на згадуваних ним землях живуть інші від росіян люди, живе нарід, який колись, ще навіть перед виникненням Московщини, творив велику, багату культурну й сильну державу.

Ні, не тільки за Катинь і за Польщу повинні каятись росіяни. Вони в першу чергу повинні б каятися за Україну. Александер Солженіцин зробив би ще одну добру прислугу своєму народові, якщо б почав таке каяття від себе.

Радіоконцерт у День Української Незалежности

Трой, Н. Й. (І.Д.) — Заходом п. Алли Герець, референтки зв'язків і пропаґанди Гуртка Любителів Мистецтва у Трой, радіостанція ВМГТ-ФМ у Скенектади, Н. Й., надала українську програму в День Української Незалежности, 22-го січня ц. р., від год. 5 до 6:30 веч. Керівник програми, п. Алберт Ґосс, подав огляд історії України та побажав українцям дочекатися самостійности, переплітаючи програму українськими платівками, що їх доставили йому п. А. Герець і п. П. Стрижовець. А. Ґосс зробив це зовсім безкорисно, бо після концертів Капелі Бандуристів Г. Китастого виявив велике зацікавлення українськими піснями, зокрема — церковними.

П. Феденко

„ЇДЯТЬ ТЕБЕ СУСІДИ МОВЧКИ"...

Гіркими словами писав Панько Куліш у XIX віці про історичну недолю свого народу, писав віршами:

„Народе мій, ясирнику
татарський,
Невольнику турецький
найдорожчий!
Їдять тебе сусіди мовчки,
Їдять і „дякую" тобі
не скажуть"...

Куліш вивчав і публікував джерела для нашої історії, він видав теж славний документ з доби революції Б. Хмельницького та руїни Української козацької держави і дав цьому документові назву: „Літопис самовидця". Кожний українець мусить прочитати цей літопис, щоб побачити, в якій невигідній ситуації перебувала в той час Україна. Наслідки того далися взнаки й дальшим поколінням аж до нашого. Бо наші західні та північні сусіди, живучи далі від татарщини, могли зміцнювати свої держави, а нашу землю обернено в „Дике поле", бо територію на південь від річки Стугни, що впадає в Дніпро з правого боку, договорами між Москвою, Польщею та Туреччиною 1681 і 1687 рр. постановлено обернути в незаселений край, у пустиню. Скільки треба було ужити праці й енергії пізнішим поколінням нашого народу, щоб знову здобути, виорати й засіяти та заселити „Дикі поля"?

В боротьбі за саме фізичне буття Україна - Русь втратила багато свого культурного капіталу, про що, як про трагедію національну писав знаменитий теолог філолог Мелетій Смотрицький в книзі „Тренос альбо плач". Автор називає імена славних в історії нашій князів, що перейшли на римокатолицтво і стали поляками, ворогами народу, з якого вийшли. Герой історичних (краще сказати — анти - історичних) романів Генрика Сенкевича князь Ярема Вишневецький народився і був хрищений як православний. На римо-католицтво його навернули єзуїтські школи. Князь Ярема став найтяжчим ворогом українського визвольного руху. „Польська шляхта за це йому віддячила, бо вибрала Яреминого сина Михайла Вишневецького на королівський трон р. 1669 р. І донині, теж у „людовій" Польщі, друкують і читають „Огнєм і мечем" та інші романи Сенкевіча, що вихваляють українських перевертнів, які стали польськими патріотами.

„Взявши в руки Малу Росію" (така була формула московських царів від присяги Хмельницького в Переяславі 1654 р.), уряди в Москві й Петербурзі повільно, але послідовно поставили собі на службу освічені шари українського народу: козацьких старшин і духовенство. Перших наділяли землями і нагородами за службу, а духовним особам царі давали високі титули в ієрархії. Це ж галичанина, архиєпископа Стефана Яворського цар Петро I призначив керувати православною Церквою в Російській імперії, коли скасував патріярхат у Москві. Яворський дістав титул „містоблюстителя" (намістника) патріяршого престолу 1721 року.

Інтеліґенція у всіх народів зберігає пам'ять історичну. Коли народ страчає свою інтелігенцію, то він обертається в несвідому масу, стає „неісторичною нацією".

Слід зазначити, що царі, довівши українську людність до національної несвідомости, не мали інтересу фізично нищити українське населення. Тому під російським режимом українська людність могла рости, множитись. Цар Микола II, що проїздив областю кубанських козаків перед Першою світовою війною, захоплено писав до цариці про велике число дітей, яких він бачив у козацьких станицях: „І все то наші піддані", — задоволено зазначив самодержець.

Зовсім змінилася політика Москви супроти українського народу після революції 1917 р. Перед 1917 роком нас уважав царський уряд за плем'я єдиного неділимого російського народу. Ті люди українського роду, що звали себе „малоросами", без перешкод робили кар'єру в царській адміністрації, вони були „вірнопіддані царського величества": Володимир Родзянко, голова IУ Державної Думи, посли до цієї Думи — Анатолій Савенко, Василь Шульгин, Алексєєнко та інші завзято обороняли „єдину неділиму Росію" і при кожній нагоді проклинали гетьмана Мазепу та „мову Грушевського".

Коли владу в Росії захопили нові „червоні царі", то вони побачили, що український рух став політичною проблемою. На боротьбу з цією небезпекою для російської імперії московські наслідники царів змобілізували всякі засоби й сили; не спинилися й перед фізичним нищенням нашого народу. Найрадикальнішим „средством" проти українського національного руху був організований голод, який створила Москва на Україні в роках 1821-22,1932-33 і 1946-47. Про це я мав нагоду згадати в попередніх статтях, надрукованих у „Свободі".

Відомий кореспондент американської преси в 30-их роках, Віліям Генрі Чемберлін (Chamberlin, так!) у своїй книзі — „Україна — потоплена нація", — Ukraine a submerged Nation) назвав голод 1933 р. „політичним голодом" political famine).

Результати цього народовбивства показали переписи людности в СССР. В 1970 році українців начислено в СССР 40 мільйонів 753 тисячі. Порівняно з переписом 1926 р. українська людність (Закінчення на стор. 3-ій)

І. Вовгук.

НАПОМПОВУЮТЬ ЕНТУЗІЯЗМОМ

(1)

В царстві московського соціялізму черговий проступ імперської виробничої лихоманки: все життя в країні обертається навколо „напрямних" для десятої п'ятирічки. Трударів напомповують ентузіязмом до нових змагань за виконання і перевиконання плянів якісної п'ятирічки, пляни якої має затвердити XXУ з'їзд імперської КПСС, що збереться 24-го лютого ц. р. В усіх закутинах імперського комплексу на підприємствах, радгоспах і колгоспах та установах „вивчають" „Основні напрямні народного господарства СССР на 1976-1980 роки", після пробки його в партійних осередках. „Напрямні" схвалив грудневий пленум ЦК КПСС, а після затвердження партійним з'їздом, вони стануть законом для населення країни.

Преса, захлинаючись від вихвалювань „напрямних", називає їх документом історичним, що „унапрямлює всі прагнення і надії людей". „Треба ще ширше розгорнути всенародне соціялістичне змагання" — вимагає ЦК КПСС в напрямних до XXУ з'їзду. Партійні функціонарі за тією вимогою втовкмачують пляни наступної п'ятирічки колективам, а для закріплення ентузіязму в піднесенні продуктивности праці кожний працівник і цілий колектив підприємства чи установи зобов'язується змагатись один перед другим, щоб не тільки виконати, а й перевиконати завдання першого року п'ятирічки. Спеціяльна постанова ЦК КПСС „Про соціялістичне змагання за гідну зустріч XXУ з'їзду партії" вимагає від адміністративно - політичного апарату на всіх щаблях імперської ієрархії „надати соц.-змаганням на честь XXУ з'їзду КПСС всенародного розмаху, залучити до нього всіх"..., з тим, „щоб кожний працюючий, кожний колектив своєю високопродуктивністю, самовідданою працею вніс вагомий вклад у виконання і перевиконання виробничих плянів і соціялістичних зобов'язань. („Правда", 22 серпня м. р.).

Організоване і унапрямлюване суперництво в праці між робітниками і колективами для підвищення продуктивности праці у виконанні плянових державних завдань — не нова. В усіх п'ятирічках його стосують, „штурмуючи" пляни, але в десятій п'ятирічці воно має стати всенародним. Вся історія „соціялістичного змагання", починаючи з суботників, а потім ударництво та стахановщина і нинішні т. зв. комуністичні методи праці є намаганням піднести продуктивність праці через суперництво між працюючими за перевиконання встановлених урядом завдань.

Виробничі пляни для підприємств на 1976 р., — перший рік якісної п'ятирічки, встановлені напружені. Але під впливом „Основних напрямних" у працюючих виникає такий ентузіязм, — бубнить преса, — що вони, натхненні дорговказом партії, беруть зустрічні пляни, — вищі від встановлених урядом. В цьому виявляється самовіддана праця і творча ініціятива в соціялістичному змаганні, керованому і організованому партійним апаратом. Зустрічним плянам в десятій п'ятирічці надається особливого значення. Вони мають стати найефективнішою формою соц-змагання, вищою організацією його. „Сьогодні зустрічні пляни й соціялістичні зобов'язання розробляються, приймаються кожним робітником, кожною бригадою, кожним підприємством, об'єднанням, кожною областю" „Радянська Україна", 16-го січня)

∴

„Всенародний розмах" соціялістичного змагання, про який говориться в постанові ЦК, надає цій жорстокій формі морального вициску працюючих характеру повинности, узаконюючи його, як норматив праці. В десятій п'ятирічці партія вимагає посилити колективну відповідальність за працю кожного, а від змагунів вимагається змагатись не тільки за те, щоб зробити більше, як було досі, а ще й зробити краще, підносити ефективність виробництва. Перед виробничими колективами ставиться завдання: бачити не самих кращих, а звертати увагу на відстаючих і середніх". Підганяти їх, показуючи відстаючих колективові — моральна екзекуція.

Колективна відповідальність — річ жорстока: вона обезличує людину, а, застосовуючи її, виховується почуття колективізму, твердиться в пресі. Вказуючи на виховне значення соціялістичного змагання „Известия" вимагають якнайкращої організації його, а до тих, „хто не тримає слова, застосовувати принципову критику". Відомо, що підлі заміри завжди прикриваються лицемірним моралізуванням. Урядовий офіціоз моральні тортури людини перед колективом називає „принциповою критикою".

За „принциповою критикою" людину змушують перед колективом визнати свої „провини" за відставання від інших і покаятись та обіцяти наздогнати. В моральних тортурах т. зв. принципової критики убивається людське „я", гідність людини, обезличується її, щоб виховати почуття колективізму „совєтської людини", про яку марять кремлівські „жерці" „отечественної" ідеології. В змаганні через колективізм хочуть переробити людину.

Величезна армія партійного апарату, функціонарів працює над організацією соціялістичного змагання, вивчаючи „напрямні" нової п'ятирічки. Читаючи галасливу барабанщину соц.-змагання, думається, нащо той галас? „З усіх індустріяльних країн світу в СССР найнижча продуктивність праці", — пише в журналі „Нюзвік" американський журналіст Джей Аксельбанк. Після восьмирічного перебування в столиці СССР він переконався, що дійсність в країні далека від того, як її малюють і показузують.

(Продовження буде)

Франц Липецький

КИТАЙ ОЧИМА УКРАЇНЦЯ

В поважному місячному англомовному журналі „Швайцарський Огляд Світових Подій" за січень 1976 р. появилася стаття Богдана Осадчука, який недавно пебував в Китаї й описав своє враження. Стаття має заголовок „Нотатки з поїздки по Китаєві". В скороченні подаємо його цікаві спостереження.

Варто є подорожувати з Токіо до Пекіну. Повітряна віддаль між цими двома столицями виносить 2.100 миль, а різниця між японським і китайським стандартним часом — всього одну годину. Але лишім на боці віддаль і час, бо йде про скок, якого не можна міряти ані милями ані стандартним часом. Іде про скок від досконалого індустріяльного періоду до глибокого тисячорічного й унікального китайського розвою, від періоду компюторів до періоду, в якому практикується ще методи т. зв. суан-пан. Суан-пан — це стародавній китайський лічильник чи „абакус" з п'ятьма галочками на правому боці і двома на лівому... Цим „комплексом" калькуляції послуговується сьогодні сотки тисяч китайських книговодів, банкових урядовців і плянувальників. Росіяни і японці прийняли цей китайський винахід в XУI сторіччі і він ще й досі застосовується на широкому просторі евразійського Совєтського Союзу. Росіяни називають цей лічильник щотами. Деякі китайські банкові і готелеві службовці мають таку вправу в обчислюванні при допомозі лічильника, що полагоджують справи своїх клієнтів з блискавичною скорістю. Для опанування такого скорого обчислення потрібно два або три роки практики.

Митну функцію в Китаї виконують члени Народної Визвольної Армії. Вони — формалісти, але з чужинцями обходяться чемно. Головну увагу звертають вони на тип і кількість увожених грошей, коштовностей, фотографічних апаратів, годинників і т. п. До цього вживають старих формулярів з друкованими по-китайськи і по-російськи питаннями. Їх надрукували вони багато ще в той час, коли між Китаєм і Совєтським Союзом панувала приязнь. Їх використовують вони, бо уважають, що папір є для них дорожчий, ніж почуття до колишнього нельояльного союзника.

В ресторані популярного готелю в Пекіні, в якому колись мешкала ціла зграя совєтських службовців, на списку страв (меню) залишився тільки заголовок російською мовою, страви подані в китайській мові. Все пов'язане з Совєтським Союзом є підозрілим. Приїжджих з Москви людей зустрічає загін прикордонного війська з наложеними на рушниці багнетами. Коли Осадчук запитався, чому до них стосується такі середники безпеки, китаєць іронічно відповів: „Нехай знають, що користуються у нас повною опікою". Від'їжджаючи з Китаю, московські подорожні везуть з собою закуплені мішки і кошики яблук, груш, помідорів, морелів і навіть капусти.

В Пекіні є великий будинок совєтської амбасади, але він зовсім ізольований від оточення. Представників московських сателітів, за винятком Східньої Німеччини і Чехо-Словаччини, трактують дещо краще. Русофобію завважується скрізь. Кількасот перекладачів з китайської на російську мову не мають що робити і їх тепер перешколюють на англійську, німецьку, французьку й еспанську мови. В китайських університетах є відділи, в яких вивчають російську мову, бо, як сказав один урядовець: „Ми повинні знати мову нових московських царів і неофашистів". Але молодь воліє студіювати англійську, німецьку і французьку мови.

Говорячи про значення конфлікту з Москвою, китайський історик інформував Осадчука, що цей конфлікт становить останній крок в довгому змаганні за еманципацію Середньовічного Королівства. За словами цього історика, щойно тепер визволення від чужих впливів і самовизначення Китаю майже завершене.

Осадчук, подорожуючи по Китаї, виніс враження, що те, що діється там тепер, репрезентує далеко більше продовження китайської історії, ніж естаблішмент взорованої на чужих зразках системи. Щоправда, монументальна Площа Небесного Миру в Пекіні є вдекорована дощинками, на яких зображені два бородаті німці, Маркс і Енгельс, як теж сибірський Ленін і грузинський Сталін в уніформі совєтського генералісимуса — але всі вони є виставлені там, як поштові картки, надіслані туди свояками з далеких країн. Зажливим є Мао Тсе-тунг, який глядить на них униз з далекої височини.

Не є збігом обставин, що осідок Центрального Комітету і житлові квартири Мао і Тенг містяться в будинках династії Чінг недалеко Імператорського Палацу. Китайці — великі патріоти, шанують все своє, зокрема свою мову і дивуються, коли чужинець, акий приїжджає до них, не знає їхньої мови. Немало українців можуть брати з них приклад і вчитися від них патріотизму.

Роман С. Голіят

ВІД ВАРШАВИ ДО ПОЛТАВИ

I

Od Warszawy do Poltawy. Bronislaw Heyduk. Nasza księgarnia, Warszswa 1974 340 стр.

Під цим заголовком появилася у Варшаві 1974 року історична повість польського письменника Броніслава Гейдука. Автор переповідає похід Карла XII на підбій Европи. Молодий 18-річний шведський полководець, король Карл XII, настановив на польський трон Станіслава Лєщинського, який цілковито поділяв політику Карла. Шведська армія грабувала край, в першу чергу римокатолицькі костели, за що польське населення почало ненавидіти чужинців протестантів.

В цій книжці знаходимо багато цікавого матеріялу про гетьмана Івана Мазепу, козаків, Пилипа Орлика і ряд ілюстрацій, які відносяться до цієї теми. В книжці є портрет Мазепи, Станіслава Лєщинського, Якуба Собєського, Карла XII, Петра I і переправа козаків через ріку тощо.

Про любовні „виправи" Мазепи читаємо, що „Мазепа вийшов з двору. Був чейже дворянином, покоєвим короля Яна Казимира. Усі панни були закохані в нього на смерть! Людина, щоправда, надзвичайно вродлива, смуглястий, синьоокий, чуприну мав чорну, яка полискувала, як крила крука, а густу, як кінська грива. Постава слушна, зграбна, голос добрий, співучий, грав на теорбані... Отож тут інакше, як з Хмельницьким, панове. Мазепі ніхто не відбив дами. Всі мусіли пильнувати своїх вродливих жінок і дочок. Не впильнував жінки пан Фальбовський з Волині, але зловив її з Мазепою „ін фляґранті". І, не шукаючи швидкої нашої справедливости, сам собі її виміряв. Посіканого, що спливав кров'ю, голого, як Пан Бог сотворив, казав покласти Мазепу на хребет коня, прив'язати шнурами лежачого навзнак, головою до хвоста. А потім коня сильно сполошили, збісили вистрілами, погнали канчуками в степ, тернями зарослий. Той пан „Рогач" був певний, що Мазепу і його коня роздзьобають супи (степові орли). То була голосна справа. А кінь, дивіться панове! — немов маючи людський розум, ще живого заніс до козаків. І там Мазепа уже залишився. І велику славу здобув... Не диво. Єдиний на дворі, що знав мови і кореспонденцію, а при тому ворог ляхів, після того, що сталося. В Україну вріс, цар Петро його любив, так як колись Ян Казимир, козацьким гетьманом його назначив, почестями і золотом обсипав. Сьогодні Мазепа, немов удільний князь, увійшов з своїм козацьким військом на Литву як наш союзник... А Фальбовський... свою жінку також покарав..." (стор. 20).

Про романс Мазепи з княгинею Дольською читаємо, що: „княгиня Анна Вишневецька-Дольська, тепла вродлива вдова, в себе на замку приймає Мазепу. Гетьмана князя Мазепу. Так, цар йому той титул надав, чи обіцяв надати, як також і інші високі царські титули... Московські, російські Мазепа має вже всі. Цар йому й собі порівному надає. Річ нечувана, пане мій! Так поріс, от пажик нашого Яна Казимира абдиканта, нефортунний любовник... Говорять про велику любов, взаємну схильність, наглий афект, як то тільки в молодих буває..." (стор. 59).

Дальше автор оповідає, як то Мазепа причарував до себе дочку Кочубея так, що вона втекла від родичів і живе з Мазепою. Кочубей і Іскра, козацький полковник, оскаржили Мазепу перед царем. На їх доноси цар не реаґував.

Про пляни Мазепи читаємо дальше, що: Мазепа довірився Анні Вишневецькій-Дольській, розповівши про свою урочисту присягу на хрест у Києві своєму наступникові генеральному писареві Пилипові Орликові про свій важливий крок піти проти царя не для своєї вигоди, тільки для добра України і козацького війська. „Козацька старшина, яка бачить мене в ласках у царя,тоді коли вона сама під небезпекою і утиском, погрожує мені: Нехай твої кості й душа будуть прокляті, коли ти, козацький гетьмане, дозволиш на згубу наших вольностей у нашій Україні!" Цар Петро мені довіряє, ще довіряє. не сподівається... коли те довір'я втратить, сам чорт не схоронить мене від царської помсти. Так, я є між молотом і ковадлом. Меньшіков, фаворит царя, тільки жде, сягає по булаву.. (стор. 101).

„Про вільну Україну можемо, більше як мріяти, можемо думати й діяти, працювати для неї разом... Хочу тебе, красуне, зробити панею, панею величезного краю, що тече молоком і медом і тектиме наново. Наш союз і наш шлюб до часу наразі таємний — нехай його печать затвердить — твій поцілунок, а, дасть Бог, незабаром Київ привітає, Батурин, Біла Церква, Брацлав — Україна обабіч Дніпра". — Мазепа схопив Анну Вишневецьку-Дольську в сильні ще рамена, підніс догори, хоч вона була високою, легко, як молоденьку. Анна примкнула очі, її уста замкнув довгим хижим поцілунком, аж пані напівзомліла, заслонюючись, обняла білими руками козака". (стор. 103).

(Продовження буде)

Українська православна громада у Миллвилі перед новими проблемами

Одним з більших і найстарших осередків старих українських емігрантів в Ню Джерзі, це Миллвил.

Першу церковну громаду православних українців тут зорганізовано в 1917 році. Тоді побудовано церкву під патронатом св. Ап. Петра і Павла, в якій правлено Богослуження до 1974 року. Тоді її розібрано і вирішено будувати нову, тривкішу, кращу та більшу. Звичайно зараз виникла нова проблема — фонди, гроші, де будувати і як?

Проте ці справи вже поладнано під проводом теперішнього предсідника Парохіяльного комітету Теодора Сущика і Будівельного комітету. Обидва комітети, Парафіяльний і Будівельний співпрацюють і в тому напрямі, вживаючи усіх можливих способів, щоб призбирати фонди на будову нової церкви. Ради цього провід парохії кожнорічно уряджує бенкет і так було й цього року. Парохіяльний комітет, на чолі з отцем настоятелем митрофорним о. Іваном Данилевичем потрудилися якнайбільше розпродати квитків, що їм і вдалось, бо парохіяльна заля була переповнена гостями. Бенкет відбувся 16-го листопада м. р. і перейшов з повним успіхом.

Ця парафіяльна імпреза почалась урочистим Богослуженням при співучасти о. настоятеля і гостей о. М. Угорчака та диякона з Лейквуду о. Володимира Поліщука. Після Служби парохіяни і гості перейшли до парохіяльної залі на бенкет, який молитвою відкрив о. парох Іван. Предсідник Теодор Сущик привітав щирим словом численних гостей, подякував за громадну участь, проголосив збірку на Будівельний фонд і передав провід бенкету дириґентові, Сергієві Козачукові. У вступній промові Сущик сказав, що він піднайшов нам нового приятеля для нашої громади, грека п. Тедді Маніпулоса, власника ресторану „Нептун Ресторан", який покрив майже усі кошти бенкету, то значить приготовив безкоштовно обід й проче, не взявши жадної заплати. То ж що могло бути більшого і кращого для нашої громади, як цей великодушний жест нашого нового добродія? Звичайно, ми маємо й певні зобов'язання, він має прекрасний ресторан на Дельсей-Драйв і напевно буде радий нас побачити в себе і погостити.

Наша парохія вчинила гостям милу несподіванку своїм співучим ансамблем, яким проводила пані-матка Наталія Данилевич. Хор заспівав нам кілька народних пісень. Пісням акомпаньював на акордіоні інж. Ігор Корстин. Перед виступом ансамблю виступила з декламацією „Прохання Матері" Валя Лемко, учениця української школи при парохії, учні якої завжди беруть участь у всяких парохіяльних імпрезах, за що належиться подяка управительці цієї школи Евгенії Савчук і учителькам пп. Редці і Никитич.

Імпреза з бенкетом пройшла з повним успіхом не тільки моральним, але й матеріяльним. Гості не тільки самі наситилися, але й щедро пожертвували на фонд будови нашої будучої церкви, за що належиться їм усім подяка від Комітету і від усіх наших парохіян.

Тож не відкладаймо справи, а приступаймо до будови нової святині, яка має бути й далі притягаючим осередком для наших емігрантів.

Микола Погідний

Український Народний Союз

ПРОГОЛОШУЄ

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
потребуючим студентам на академічний рік 1976-77

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних університетів і каледжів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити до 31-го березня 1976 року на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

ЗАПРОШЕННЯ

З нагоди відбуття 10-ої Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ, запрошуємо Українську Громаду Торонта й околиці на

„ЗУСТРІЧ-ВЕЧЕРЮ"

в суботу, дня 7-го лютого ц. р.
о год. 7:00 у веч. (коктейл год. 6:00)
в залі „Етієн Бруле"
в РЕСТОРАНІ ОЛД МІЛЛ
при 21 Old Mill Road (зупинка підземки Олд Мілл)

- В цій зустрічі візьмуть участь представники Українських Церков, Крайових Централь і Міжкрайових Надбудов нашого суспільно-громадського сектора у вільному світі.
- Після вечері адвокат АНДРІЙ СЕМОТЮК (керівник бюра СКВУ в Ню Йорку) виголосить доповідь про працю бюра на відтинку оборони прав людини.
- Квитки в ціні 15.00 дол. від особи (для пенсіонерів і студентів 12.00 дол.) можна набути в бюрі СКВУ, 2395 А Блюр вул. захід, тел. 762-1108, в книгарнях: Арка, Арка Захід і Плай та в торонтських кредитівках.
- Ласкаво просимо прибути на „Зустріч-Вечерю".

За Президію Секретаріяту СКВУ:
М. Плав'юк, в. р. — Ю. Шимко, в. р.
За Управу Відділу КУК в Торонто:
П. Глібович, в. р. — В. Муж, в. р.

ОЖ ОЧСУ Ню Йорку вшанувало Катрю Гриневичеву

Дня, 19-го листопада м. р. минуло 100 років з дня народження письменниці Катрі Гриневичевої, та 26-го грудня буде 28 років з дня її смерти. З тієї нагоди Об'єднання Жінок ОЧСУ Відділ Ню Йорк влаштував літературний вечір, який відбувся в суботу 29-го листопада. Заля була переповнена присутніми.

Програму імпрези відкрила Марія Лозинська — голова Відділу ОЖ в Ню Йорку. Вона привітала сина письменниці д-ра Ярослава Гриневича, гумориста й мистця Елварда Козака, маестра Иосипа Гірняка та піяністку проф. Чічку-Андрієнко і всіх приявних. У вступному слові вона запізнала присутніх з постаттю Катрі Гриневичевої, підкреслюючи заслуги письменниці як в літературі, так і на суспільному полі.

Головний реферат прочитала Марія Нестерчук — голова Відділу ОЖ в Асторії. Вона подала точний життєпис Катрі Гриневичевої, її перебування у Кракові, в дитинстві, серед чужого польського населення; мрією якої тоді було побачити Україну. Мрія здійснюється з її одружінням, коли вона переноситься на постійно до Львова. Ще в Кракові познайомилася з Василем Стефаником, та іншими визначними українськими діячами, з якими, була у зв'язку ціле життя. Переїзд до Львова, що тоді був столицею української науки і культури, знайомство з Іваном Франком, дало можливість письменниці розгорнути свою літературну працю. Опісля зустріч з графом Митрополитом Андрієм Шептицьким, поїздка на Наддніпрянську Україну, підсилили ентузіязм до праці. Літературна спадщина Катрі багата: вона писала поезії, новелі, історичні оповідання для дітей, історичні повісті — „Шоломи в сонці", „Шестикрилець". Була редактором дитячого журналу „Дзвінок", видавала разом з Оленою Кисілевською журнал „Промінь". Крім літературної праці була діяльною на суспільно-громадській ниві.

Проф. Павлина Андрієнко-Данчук подала докладну аналізу творів письменниці. На вступі вона зазначила, що у творчості Катрі Гриневичевої багато невідкритого. Хоча на письменницю мали вплив такі визначні постаті української літератури, як Іван Франко, Василь Стефаник, але це не вони віднайшли талант Катрі, вона сама себе відкрила. В літературній творчості письменниці переважає імпресіонізм, писала вона прозо-поезією, вживала народних діялектів, архаїзмів, церковно-слов'янських слів, часто зачинала свої твори словами з народних пісень. Проф. П. Андрієнко-Данчук прочитала ряд уривків з її твору „Шоломи в сонці" та подала багато пояснень. Вона закликає дослідників української літератури проаналізувати твори Катрі Гриневичевої та поставити її в українській літературі нарівні з Лесею Українкою, Ольгою Кобилянською та іншими видатними письменницями; як також перекласти її твори на англійську мову.

З черги, фортепіянове сольо, виконала Соня Шерег, активна сумівка та визначна учениця Українського Музичного Інституту та п. проф. Чічки-Андрієнко. Соня Шерег відограла речі: „Поему" — композиції О. Жука, „Такотто" — В. Довженка, „Поему Карпат" — Миколи Формена.

Маестро Иосип Гірняк прочитав твір Катрі Гриневичевої „Весілля Карапуньки", чим викликав увагу присутніх, як дуже цікаво написаним твором, так і своїм мистецьким читанням.

При кінці програми Літературного вечора син письменниці, д-р Ярослав Гриневич подякував присутнім за вияв пошани до його матері, а головно членкиням ОЖ ОЧСУ, від родини письменниці. Він зауважив цікавий збіг обставин, а саме, що 100-ліття письменниці збігається з „Роком Жінки". Авторка „Непоборних" була непоборна, і коли б вона жила у цій добі напевно багато писала б про тих жінок мучениць-непоборних, що страждають, у Совєтському Союзі. Він подивляє нескореність жінок в боротьбі за свободу політв'язнів; Катря напевно була б разом з ними.

Програма літературного вечора закінчилася перекускою, на якій гості та членкині ОЖ перевели дальшу частину вечора на приємній товариській гутірці.

Богданна С. Чарторийська

День Подяки в Бурлінґеймі

В днях 6-7 грудня м. р., Перша Українська-Євангельсько-Баптистська Церква в Бурлінґеймі, при вулиці Говард евеню, урочисто святкувала Дні Подяки Господеві, вшановуючи страдників за віру та волю Україні.

Богослуження було получене з програмою молоді, якою проводив голова молоді М. Фірман. Церква переповнена приявними, де полились благовійні музичні звуки великого органу, на якім заграла прелюд Люба Лейман-Теслюк, вітаючи цією чудовою музикою всіх приявних.

На початку цього урочистого Богослуження проповідав та змовив молитву голова Західнього Українського Євангельсько -Баптистського Об'єднання, пастор В. Рожок із Санта Барбара. В Богослужебній програмі взяла участь численна молодь із сусідніх братніх церков, на чолі з їхніми пасторами. В програмі виступили; хор із церков Брайт-Сакраменто із співом та музикою, як рівнож і оркестра від братньої Церкви в Сан Матео, збагачувала духовий настрій для слави Божої, а також місцевий хор, під дириґентурою Д. Деймана. Декляматорк Оксана Бодрук, та Ал Віра Котов, як рівнож і Люба Бодрук. Сольо-співи виконали; Ліда Коровник, та Александер Бодрук, при музичнім акомпаніяменті Люби Лейман-Теслюк. Із дуетами виступили численні брати та сестри, яких імена згадані повище.

Особливим словом привіту з України та зворушливим спомином вшанування борців за віру і волю на Рідних Землях, звернувшися до вірних пастор А. Давидюк, зі стейту Ню Джерзі, а місцевий пастор М. Теслюк звершив молитву за страждаючих в Україні, а тоді була зібрана й пожертва на добродійні цілі.

З огляду на довгу програму, коротко ще промовляли вище згадані пастори, а також в проводі гостей із Лос Анджелесу проповідав пров. церкви В. Іванчук, та із церкви Санта Барбара С. Сніґур. Проповідав також наш головний промовець пастор А. Ойцюс із Турлоку, Каліфорнія. Особливі молитви відмовили пастори С. Гренчук із Сан Бруно, Каліфорнія, та А. Тилій із Гайварду, Каліфорнія.

Як в суботу, так і в неділю, по закінченні Богослужебних програм, відбулась святочна гостина для всіх приявних, що її приготовили сестри місцевої церкви, в просторій, гостинній залі у томуж церковному приміщенні.

М. Т.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді і вільному світі нового свідомого члена!

Українська Повстанська Армія на Закерзонні, 1944-47

Дня 23-го листопада м. р. в залі катедри св. Тройці в Ню Йорку відомий науковець проф. Роман Рейнарович із Ст. Джон університету в Ню Йорку, виголосив реферат, в якому подав цілий ряд даних про Повстанську АArмію, опертих на найновіших джерелах.

Його наукова діяльність сягає далеко поза межі професійної активности, обіймає вона біля двадцяти наукових публікацій на теми: історії церкви, політичних наук, та модерної історії Европи. Тут слід згадати бодай кілька важливіших. „Лемківщина на роздоріжжю історії". Автор подав багато матеріялу про Лемківщину і її історичну трагедію. Слід вирізнити також „Київська Метрополія між Фльорентійською і Берестейською уніями", де згадується про невідповідне відношення Риму до Української Православної Церкви. Остання праця „Детант і упадок Індокитаю". Тут автор зробив критичну аналізу детанту і його наслідків в Індокитаї.

Український народ у вільному світі відзначає академіями смерть одного з найбільших героїв нашої доби, борця за волю і державність України, генерала УПА Романа Чупринку, який повів до змагу безіменну армію героїв проти відвічного московського тирана. Цей леґендарний герой, став до нерівного бою на чолі Армії Героїв, якій на ім'я Українська Повстанська Армія. Ніхто із сильних того світу не став на захист українського народу ніхто не подав йому ні допомоги, ні надії, що його катакомбне мучеництво закінчиться. З ним залишилися тільки ОУН та УПА, що захищали його всіма силами, кров'ю і життям найкращих із найкращих. Тому народ бачив в УПА своїх єдиних захисників, свою надію між життям і смертю. У нерівній боротьбі з найбільшим ворогом цивілізованого людства клали свої буйні голови сини і дочки українського народу, вмирали на жертівнику нації в ім'я великої ідеї, здобути право для свого народу на самостійне життя, бути рівним між рівними. Право дане Творцем кожному народові на цій плянеті.

Боротьба українського народу з польським і московським наїздниками, це історія нашого життя, нашої доби в якій ми росли та самі були свідками тих подій. Серед тих обставин кристалізувалася і наша духовість, зростав наш патріотизм і ми ставали свідомі свого обов'язку до власного народу. Одні з нас покинули рідний край, а інші пішли в нерівний бій хоча й знали, що їм не має повороту. Пішли, щоб залишитися символом для грядучих поколінь, наснажувати їх душі новим підйомом до дальшої боротьби. Ті безсмертні герої одержали вічну славу, яка ніколи не помре, а з нею найбільшу святиню, це слава, яка вічно житиме у спомині, де лиш до цього знайдеться нагода в слові чи ділі.

Прелеґент поділив цілий реферат на історичні основи трагедії українського народу на Закерзонні, насвітлюючи злочинну політику Черчіла і Рузвельта в Ялті в 1945 році. При тому нав'язав до історії Лінії Керзона, із-за чого висвітлив серію мап, починаючи від паризького договору з 1920 року. Ялтанський договір розділив Західню Україну по Лінії Керзона, яка несла мартирологію цілій Лемківщині та залишеним землям під польським комуністичним забором. Далі, діяльність УПА на Закерзонні, та переселення всього українського народу замешкалого на захід від лінії Керзона. На тому підложжі, український нарід став до героїчної самооборони. Конечність хвилини вимагає, щоб творити негайно Українську Повстанську Армію, яка стане негайно на оборону цілого народу.

УПА стає в обороні Лемківщини, Посяння, Волині та решти земель, які віддалено від материка. До знищення Лемківщини польський комуністичний уряд створив спеціяльну військову експедицію „група операційна Вісла", яка в силі біля 20.000 веде завзяту боротьбу з армією УПА, та рівночасно переводить насильне переселення Лемківщини на західні землі. До боротьби з армією УПА стає також Чехо-Словаччина, яка після заключення договору в червні 1947 р. з Польщею, творить групу операційну „Тепліце". Спільна акція ворожих військ змушує УПА до відступу, в наслідок чого Лемківщина, як також інші українські землі були в цілості виселені. Натомість туди спроваджено негайно польських колоністів, поворотців із Совєтського Союзу.

При кінці слід згадати, що ціла українська еміґрація в діяспорі, а головно комбатанти армії УПА повинні уряджувати святочні сходини на повищу тематику, та пригадувати вільному світові мартирологію українського народу.

Микола Д. Чорний

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. Полковника ВУКОЛА ДІТЕЛЯ
складаю 150.00 долярів
на видавничий фонд Інституту ім. В. Липинського
у Филядельфії, Па.

Ardmore, Pa. **В. ЛОТОЦЬКИЙ**

Замість квітів на свіжу могилу нашого Земляка
бл. п. Ярослава Біласа
складають 50.00 долярів
на „Церкву в Потребі":
Ядвига і Володимир ЧЕРЕВКИ
Марія і Лев ХАЛУПИ
Ірена й Іван ГОРОДИСЬКІ
Теодора і Роман БРИТТАНИ

Вдові з Родиною, наші щирі співчуття.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

за спокій і вічну радість душ померлих членів Фонду Катедр Українознавства.

Впреп. о. монс. Петро Мельничук, духовний опікун і Меценат ФКУ, відслужить тринадцяту Заупокійну Святу Літургію в неділю, 8-го лютого 1976 року, о год. 10-ій ранком, в УКЦеркві св. Михаїла, в Балтиморі, Мд., за

БЛ. П.:

РОМАНА АВДИКОВСЬКОГО
ІВАНА ВУЙКІВА
ТЕОДОРА ГРІНЧЕНКА
МИКОЛУ КІРУ
ЮРІЯ БІЛАЧА
МАРКА ГОЛУБІНКУ
д-ра ВОЛОДИМИРА КАЛИНУ
ДАРІЮ КУЛЬЧИЦЬКУ

Наступне Заупокійне Богослуження відправить о. монс. П. Мельничук 14-го березня 1976 року.

Впреп. о. Петро Огірко, Вельмидостойний Член ФКУ, відслужить шосту Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 13-го лютого 1976 року, о год. 8-ій ранком, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс., за

БЛ. П.:

ВАСИЛЯ СИДОРА
Проф. МИХАЙЛА СОНЕВИЦЬКОГО
Вс. о. ЮРІЯ МЕНЦІНСЬКОГО
ЕВГЕНА ЛИЦИНЯКА
ЯРОСЛАВА САЛЯЧИНСЬКОГО
АНТОНА СТЕЦУРУ
ІВАНА ХУДОГО
СЕМЕНА СВИНТУХА

Наступне Заупокійне Богослуження відправить о. П. Огірко 12-го березня 1976 року.

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за покійних наших друзів. Де б Ви не були, помоліться в часі відправ Заупокійних Богослужб, щоб поєднатись з нами в поході молитов за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

„ЇДЯТЬ ТЕБЕ СУСІДИ МОВЧКИ"...

(Закінчення зі стор. 2-ої).

„виросла" на несповна 2 мільйони (1.8 міл.). Однак це ніяке збільшення! Бо після 1945 р. прилучено до СССР майже 7 мільйонів українців, що були перед Другою світовою війною під владою польською, чеською і румунською. З того виходить, що від року 1926 до 1970 число українців під московською владою значно зменшилося. Це „заслуга" большевицької партії, котру ще перед 1917 роком називав російський соціял-демократ Юлій Мартов „ленінською шайкою".

Щоб мати дійсний образ катастрофи, яку створила Москва українському народові після 1917 року, згадаймо деякі факти. Від 1897 року до року 1926 українська людність під російською владою збільшилася на 54,2 відс. (Всесоюзная перепись населения 17 декабря 1926 г., Москва, 1928, ст. XУIII). Але від року 1926 до 1970 число українців фактично зменшилося. В Російській імперії за переписом 1897 р. було українців 22 мільйони 400 тисяч, а росіян — 55 міл. 600 тисяч. Отже, в царській імперії число нашої людности було приблизно на половину менше ніж росіян. Однак, перепис 1970 р. показав число російської людности в СССР до 142 мільйонів. Значно ніж втроє більше за число українців. Невідомо, що покаже перепис людности СССР в 1980 році. Не маю рожевих надій, бо Москва своєї політики, що йде на вигоду „старшому братові", не змінила. В самій „совєтській Україні" число українців 1959 до 1970 збільшилося на 3 міл. 126 тисяч. За те саме десятиліття число росіян в Україні виросло на 2 міл. 35 тисяч. Це небувале збільшення числа росіян в Україні показує не плодючість російських жінок в Україні, а приплив російської людности, яку Москва переселює в Україну. Це плянова колонізація нашої України, щоб „наша земля була не наша"...

Не буде зайве згадати непочесну ролю всесоюзних патріотів українського роду, котрі роблять кар'єру в Москві і байдуже ставляться до України та допомагають Москві „останню сорочку здирати" з своїх земляків. В місячнику „Problems of Communism", Вашингтон, вересень - жовтень 1975, на ст. 8 є імена генералів українського роду, що займають високі посади в штабі армії Совєтського бльоку („Варшавський пакт"): С. Штеменко, К. Пашук, А. Гречко, І. Пастушенко, І. Степанюк. Само собою зрозуміло, ці „лакеї в золотій оздобі" дбають тільки за інтереси московської імперії. Їхні „ідейні" предки були Кочубеї, Гудовичі та інші з козацького роду, що діяли як „няньки дядьки отечества чужого" (Шевченко).

У глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що в неділю, 28-го грудня 1975 року у Львові,
упокоїлася в Бозі на 87-му році життя,
прийнявши Найсвятіші Тайни
наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.
ЮЛІЯНА КУЧЕРЯВА

ПОХОРОНЕНА 31-го грудня 1975 р. на Янівськім цвинтарі.

Горем прибиті:
доньки: СТЕФАНІЯ ОСАДЦА з мужем ЮЛІЯНОМ в Америці
ЕМІЛІЯ КОРОСТІЛЬ з мужем СТЕФАНОМ в Україні
ІВАННА КУЧЕРЯВА в Україні
МАРІЯ КУЧЕРЯВА в Україні.
синова: МАРІЯ Кучерява в Україні
внуки: ОКСАНА ПОРОДКО з мужем РОМАНОМ в Америці
ЮРІЙ КУЧЕРЯВИЙ в Україні
СТЕПАН ОСАДЦА в Америці
ІВАННА КОРОСТІЛЬ в Україні
правнучка: ЛІСА ПОРОДКО в Америці
Ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді

Повідомляю всіх своїх Кревних, Друзів і Знайомих,
які так численно надіслали мені слова потіхи і співчуття
в моьому безконечному горі, за що я Їм всім
безконечно вдячна, що

в суботу, 7-го лютого 1976 р
о 10-ій годині ранку
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШІ МОГО НАЙДОРОЖЧОГО ЧОЛОВІКА

Доктора АНТОНА РУДНИЦЬКОГО

в церкві ЦАРЯ ХРИСТА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па
1627 West Cayuga Street
Прошу помолитися всім разом з нами.
Дружина — МАРІЯ СОКІЛ
з ДІТЬМИ і ВНУКАМИ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими,
що 30-го січня 1976 р. відійшов у Вічність,
на 87-му році життя,
наш Дорогий ПРИЯТЕЛЬ

бл. п. проф.
СЕРГІЙ ГРИГОРОВИЧ ТИТАРЕНКО

ПАНАХИДА — в суботу, 31-го січня 1976 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Hines & Rinaldi Funeral Home, 11800 New Hampshire Avenue, Silver Spring, Md.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 2-го лютого 1976 р. в українській православній церкві св. Андрія Первозванного у Вашінгтоні, Д.К., 4842 16th St. N.W., о год. 7:30 веч., а відтак у вівторок, 3-го лютого 1976 р. на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. о год. 12-ій дня.

Проситься всіх Його Друзів взяти участь в похоронних відправах, а також молитись за душу в Бозі Спочилого.

Опечалені приятелі й опікуни Покійного:
ГАЛИНА і ВАСИЛЬ ВІРОВЦІ
ГАЛИНА і РОМАН ПЕТРЕНКИ
ІНА, ІВАСЬ і ЮРАСИК КОЛОСИ

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ в УКРАЇНІ
запрошує Українське Громадянство Метрополії Детройту й околиці на

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

при участі

КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ під дир. ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО
та
ГАННИ КОЛЕСНИК МЕЦЦО-СОПРАНО

8-го лютого 1976 року, год. 3-тя по пол.

ЗАЛЯ FORD AUDITORIUM

Дохід з концерту призначений на акцію оборони переслідуваних в Україні.

ЛЕОНІД ПЛЮЩ ІНФОРМУЄ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ЛЕОНІД ПЛЮЩ...

Камера день і ніч освітлена. Перед дверима стоять два озброєні кагебісти. Кожного ранку о 7-ій год. приносять теплу рідину, яку охрестили чаєм. Озброєні вартові пильнують, щоб в'язень випив т. зв. чай. Тоді щойно починаються „візити" психіятрів.

Психіятри особливо піклуються Плющем, так що складалося враження, що вони замишляли здеформувати його душу.

Перший психіятр приписав йому велику дозу сульфазину, якого дається лише хворим, які хворіють на поступовий параліч. Сульфазин викликує гарячку до 40 ступенів.

Другий психіятр вирішив „лікувати" Плюща з допомогою галоперідолу, ліку, якого дають лише особливо лютим умовохворим. Щоденна велика доза цього страшного медикаменту кинула Л. Плюща в безпритомність. Цей стан тривав два тижні. Лікування галоперідолом припинено щойно після гострого протесту Плющової жінки Житникової.

Лікарі,-кати, однак, вирішили лікувати свого „пацієнта" інсуліною, яку дають діябетикам. В червні 1974 р. Плющ заглядав другий раз смерті в очі. Психіятри, мабуть, добре знали, як далеко їм можна було йти, бо вони саме вчасно припинили катівське трактування. Після 8 днів, лікування інсуліною було припинено.

Тоді приступлено до лікування трифазиною. Це страшний лік. Тіло Плюща спухло до непізнання. Напівпритомний він повторює безперестанно: „Мені дуже добре, мені дуже добре..." Тепер, коли грозило Плющеві цілковите знищення, закордонні протести почали множитися і ставати голоснішими в обороні світового значення математика - кібернетика. Своє звільнення Плющ завдячує якраз тим голосним протестам із закордону.

„Спесіяль Дернієр" висловлює сумнів, чи Л. Плющ, визначний математик, буде в силі зайняти своє колишнє місце серед визначних математиків цілого світу. Застрики медицини великими дозами не залишаться без наслідків на його інтелектуальні здібності, закінчує газета свою розповідь.

Ми пригадуємо, що австрійський і французький лікарі при першій зустрічі з Леонідом Івановичем Плющем висловили сподівання, що він буде після відпочинку цілком здоровою людиною — закінчує свою інформацію „Шлях Перемоги".

ВІДВІДИНИ У ПЛЮЩІВ...

ться чоловіком, але ось у вівторок — ми вільні, прийдіть.

Як і чужинецькій пресі, інж. Л. Плющ заявив, що він ще не готовий давати інтерв'ю. Пані просила також почекати з публікацією відомостей про справи, які нас найбільше цікавлять, доки вона не упорядкує того, що має сказати, чи тих фото, які вдалося привезти. Радо розповідала різні деталі про ув'язнених, але хотіла б для української преси дати згодом більш зв'язні відомості.

Розмовляли ми кілька годин, наче старі знайомі. Л. Плющ просить не робити з нього героя, бо він тільки „просто не піддався". Чому? — „Бо не виходить піддаватися, раз ставши на шлях боротьби за свободу".

Пані турбується долею дітей, яким треба б до школи, а тому треба ближче до Парижу, чи й до самого міста, щоб вчитися французької мови. Леонід Іванович почуває себе — дякувати Богові — кожного дня краще. Десь незабаром відбудеться міжнародна експертиза. Але понад усе — йому треба відпочинку. Щодо лікування, то все залежить від того, чи відкриють лікарі, чим його затроювали...

Ствердили ми, що родина Бруе ставиться до своїх гостей із найщирішою сердечністю. Матеріяльно вони забезпечені на три місяці, як обіцяла Спілка французьких учителів, і незабаром їм буде поставлене в розпорядження власне помешкання. А далі? — А далі Л. Плющ і родина вибиратимуть дальший свій шлях. Тоді — буде потрібна й українська допомога.

Зустріч відбулася в атмосфері рідности й національного посвоєння. Це наші люди для нас, як ми — їхні для них. Жаль розлучатися, але радісно, що ми „знайшли себе" у радикальних справах. Решту треба заншити часові, щоб ми знайшли повністю спільну мову. Ми ж опинилися разом, але вони прийшли з „іншого світу", хоч у тому світі лежить і живе Україна, якої вони принесли аромат і всю трагедію — пише „Українське Слово".

ВІДБУЛИСЯ ВСЕНАРОДНІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Центральної Управи ОДУМ, артисти Ярослав Климовський і Василь Сердюк від ОМУС, ред. Іван Дурбак та ін. Заключне слово та подяку всім від імені Покійного виголосив голова „Слова" в Канаді, Юрій Стефаник. Під час тризни переведено збірку на Літературно-допомоговий Фонд, що існує при „Слові" та ентузіязмом якого був св. п. Микола Понеділок. Його іменем тепер буде називатися цей фонд.

Похорони в суботу попередили панахиди в четвер і п'ятницю, 29 і 30-го січня. Похоронне заведення Петра Яреми в Ню Йорку далеко не могло примістити всіх, що прийшли віддати останню прислугу св. п. Миколі Понеділкові під час панахид в четвер, 29-го січня о год. 7-ій вечора панахиду в православному обряді відправив голова Консисторії УПЦ о. прот. Артемій Селепина в сослуженні духовенства. Співав хор Свято-Троїцької церкви під орудою Д. Олійника. Після панахиди прощали Покійного почесний голова „Слова" проф. Костюк, від Спілки Українських Журналістів Америки ред. Іван Кедрин - Рудницький, інж. І. Жуковський від Літературно-Мистецького Клюбу та ін. як також віцепрезидент книжкової фірми Шехтера-Гафнера, в якій довгі роки св. п. Микола Понеділок працював. Опісля о. д-р Володимир Гавліч, парох церкви св. Юра, в сослуженні духовенства відправив панахиду в католицькому обряді. Співав хор „Думка" під диригентурою мгра Л. Крушельницького. Опісля коротко промовив голова „Думки" інж. Б. Рак.

У п'ятницю, 30-го січня, тлінні останки св. п. Миколи Понеділка були перевезені, як уже згадано, до Свято-Троїцької церкви, парафіянином якої був Покійний, де була відправлена панахида. Перед перевезенням, біля домовини Покійного в похоронному заведенні читали заупокійні молитви Стемфордський єпископ УКЦ Владика Иосиф Шмондюк, о. ігумен д-р Володимир Гавліч та ін.

Похоронами св. п. Миколи Понеділка відали найближчі його друзі Юрій Стефаник, мгр Маланчук, Іван Керницький і Управа Православної Кредитівки в Ню Йорку, на адреси яких наспіли численні вислови жалю і співчуття.

Детройтський Комітет...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

політв'язнів і вислав їх на Міжнародну Конференцію Року Жінки в Мехіко, із закликом до учасниць Конференції до інтервенції в справі звільнення арештованих українських жінок. Голова Комітету п. Маруся Зарицька брала участь у цій Конференції з рамени української преси. Рівно ж Комітет причинився до організації „Дня Української Жінки-Політв'язня" в Детройті.

Рік 1976. Працю в цьому році Комітет започатковує концертом в дні 8 лютого 1976 в Авдиторії Форда. До участи в концерті запрошено солістку Київської опери п. Ганну Колесник. Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка в Детройті сама зголосилась до участи, погоджуючись виповнити велку частину програми.

Треба надіятись, що велика українська громада Детройту візьме численну участь у цьому концерті, не тільки з огляду на високої кляси наші мистецькі сили, але й щоб матеріяльно підтримати наш Комітет у його так потрібній праці для наших патріотів в Україні.

Хай члени цього Комітету (зрештою малого числом) — оці наші молоді працівники на громадському полі, які так жертвенно трудяться протягом 4-ох років, наберуть переконання, що вони не самі, що з ними крок-у-крок ідуть їхні батьки і вся українська громада, яка досі завжди подавала їм свою помічну руку.

Свято Державности...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кий підхопила авдиторія. Акомпаньямент був у руках п-ні Кіри Цареградської.

Слово на відкриття відчитала голова відділу УККА, мгр Л. Менжега. Проклямації губернатора Андерсона та посадників наших обох міст: Стенвіга з Міннеаполісу та Когена зі Ст. Полу, прочитали: Таня Вовк, Андрій Каркоць та Віра Мандабур. Інсценізацію „Свято Соборности" виконала молодь з місцевої пластової Станиці під проводом п-ні К. Гудал. Вона є рівнож авторкою тієї інсценізації.

Реферат про значення Великих Роковин відчитав п. М. Каркоць. Революційний етюд — муз. Шопена виконав молодий, але вже заавансований пяніст Петро Цареградський, який виступав вже як соліст в складі Симфонічної оркестри Твин Ситі.

Виступ хору „Дніпро" з 5-ма піснями причинився до піднесення рівня програми. Диригував М. Бринь, акомп. П. Цареградський. Дальше виступав дівочий ансамбль „Водограй" при акомп. К. Цареградської. Після декламації п-ні І. Кушнір, виступила на закінчення Капеля Бандуристів (ОДУМ) під мист. керівництвом інж. В. Вовка. Під час імпрези п-во Каркоць зробили виставку видань дисидентів, а наші студенти поширювали „Інформатора" — з оглядом праці за минулий рік.

Ще про пікнік Окружного Комітету УНС Округи Чікаґо в Палатайні

У дописі про вище згаданий пікнік я помилково подав, що кухня знаходилася під зарядом місцевого Осередку СУМА. Приготуванням обідів займалися пані із місцевого Відділу УНС ч. 395 під управою п-і Ст. Лісович, секретарки цього Відділу. Пані Ст. Лісович зайнялась рівнож підготовою та переведенням конкурсу краси на цьому пікніку.

Загальний нагляд над підготовою пікніку спочивав у руках фінансового референта Окружного Комітету УНС М. Сороки, замешкалого в Палатайні. Він рівнож був тостмайстром під час обіду та переводив про світлини.

Пан О. Панчишин, секретар Окружного Комітету, помір підготовити спортову програму та зайнявся переправадженням виграші.

На пікніку були рівнож присутні почесний член УНС І. Іванчук із дружиною та почесний голова Округи Н. Олек із дружиною.

Роман Б. Припхан

Секр. 399-го Відділу УНС

СПОРТ

Чолові гаківкарі Клюбу „Козаки" в збірній: Нестор Будик, Іван Боувак і Мирослав Затварницький.

Гаківкова дружина „Ч. Січі" після здобуття чаші „плей оф-у" в гаківковій Лізі Юніон Кавнті, 1975 р.

З нагоди історичної спортової зустрічі гаківкових дружин „Ч. Січ" — „Козаки"

У висліді довших і складних переговорів між Управою УСВТ „Чорноморська Січ" і Проводом найсильнішого українського гаківкового клюбу „Козаки" у Вінніпегу, Канада, в днях 12-22 лютого ц. р., в Нюарку відбудеться історична спортова зустріч українських гаківкарів ЗСА — Канада. Ця гаківково-пригодницька зустріч української спортової молоді мала відбутися минулого сезону в рамках святкувань Золотого Ювілею „Ч. Січі", але з незалежних від обидвох Проводів — причин, була відложена на цьогорічний сезон. Десятиденний цикл нових зустрічей української молоді мала відбутися мин. разом в гаківці, стане новою віхою в українському спорті на Північно-Американському Континенті взагалі і в історії українського спорту зокрема.

Гаківка під сучасну пору є одним із найпопулярніших ділянок спорту не тільки на цьому Континенті, але і численних країнах Европи та Азії. Особливо популярна вона в Україні, де не зважаючи на усі злидні підневільного життя її вправляють тисячі української молоді. В кожному місті в Україні існують добрі гаківкові дружини, між якими найкращою є дружина в столиці України „Сокіл", що виступає в І-ій совєтській гаківковій Лізі.

Одначе, найбільшою популярністю втішається цей спорт між українською молоддю на Батьківщині гаківки, якою є Канада. Десятки тисяч українських любителів цього спорту на протязі гаківкового сезону в ЗСА і Канаді люб'юються грою численних українських талантів, що входять до складів найкращих професійних клюбів „Національної" і „Світової" — Гаківкових Ліг, між якими найбільш відомими є: Ткачук, Кіндрачук, Буцик, Пелик, Король, Козак, Шмир, Сахарук і багато інших. На жаль, наша канадська Україна досі не подбала про створення сильної, репрезентативної української гаківкової дружини, що могла б успішно виступати в одній із назвних професійних Ліг. Про це, що в Канаді існують для цього добрі можливості, під час переговорів, між іншими, згадав автороі цих слів провідник і один з найвизначніших змагунів „Козаків", студент Манітобського університету — П. Мельницький. Звертаючи про список українських гаківкарів, що появився свого часу в „Юкрейніан Віклі", п. Мельницький звернув увагу, що цей список далеко не вичерпав українських талантів, які виступають в професійних лігах ЗСА і Канади. Отже ми маємо великі кадри змагунів в цій ділянці спорту!

Бракує тільки ініціяторів і початкового фінансового вкладу, який в майбутньому добре оплатився б.

Український Студентський Гаківковий Клюб „Козаки"

УСГК „Козаки" Вінніпег це виступають виключно в більшості з Манітобського університету у віці 18-22 років. На грудях своїх одностроїв „Козаки" мають надруковані великі тризуби. В минулому сезоні „козаки" здобули звання чемпіонів, яке завзято й успішно обороняють в цьогорічних гаківкових баталіях. Якщо йдеться про клясу, то згідно із заміткою обидвох провідників: П. Мельницького і Мирослава Затварницького вона дорінює загально - канадській „Б" клясі юнаків, що є досить значне, коли зважити з тієї кляси дуже часто вербують змагунів до окремих професійних клюбів в „Національній" і інших лігах. Тренером „Козаків" є о. М. Вівчар. В своїй історії ця наша гаківкова дружина ніколи не зустрічалася з закордонними, тим більше українськими. Саме тому, як відмітив обидва згадані провідники „Козаків", їх змагуни, не зважаючи на університетські іспити і поважні особисті кошти, вони з таким великим ентузіязмом готуються до тієї зустрічі з українськими спортовцями в ЗСА. Між іншими 3-х змагунів „Козаків" входять до Збірної університету Манітоба, якими є: Нестор Будик, Іван Бувак і Мирослав Затварницький. Капітаном дружини є П. Мельницький. Склад дружини ми вже подавали раніше.

Гаківкова дружина „Ч. Січі"

Як вже відомо в цьогорічному складі дружини виступає більшість значно молодших змагунів які щойно набирають техніки гри і потрібної рутини. З огляду на правила Гаківкової Ліги Юньйон Кавнті значна кількість першорядних змагунів не змогли виступати в лігових першенствах сезону 1975-76.

Згідно з договорення з проводом клюбу „Козаки" в серії з цим клюбом в складі „Ч. Січі" виступить більшість гаківкарів з минулорічної дружини: Валентин Олійник, Иосиф Гулак, Д. Суровик, С. Масі, Т. Кресінгер, Й. Смоковський, Д. Кулик і інші.

О. Твардовський

Літературний вечір присвячений Б. Нижанківському

Заходами Об'єднання Українських Письменників „Слово" у Ню Йорку, в залі Союзу Українок Америки 7-го грудня 1975 р., відбувся літературний вечір відомого письменника - сатирика, Богдана Нижанківського з нагоди появи його нового твору під назвою: „Свято на оселі". Літературні вечорі, на яких публіка має нагоду запізнатися з автором і рівночасно його твором є корисні для публіки й автора. В той же час публіка має нагоду безпосередньо з автором розмовляти, його слухати і бути в товаристві того, що своєю творчістю насолоджував читача. З другого боку автор має нагоду почути думки публіки на його твір, чи то, не маю тут на увазі панегіриків, що часом під час таких вечорів можна почути, але що важливіше, побачити її справжнє зацікавлення автором. До речі у нашій дійсності такі зустрічі є рідкістю, де автор має нагоду побачити картину без штучних прикрас, ретушування і без зайвих кольорів.

На літературному вечорі, присвяченому Богданові Нижанківському, знаного читачам журналу „Лис Микита", як Бабай, не було панегіріків, хоча для прикраси й різноманітности один або два були б не зашкодили. Голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" Остап Тарнавський, промовляючи на вечорі, на вступі згадав пам'ять тих, що хоча померли, проте своєю творчістю — вони вічно: живі, вони — Василь Софронів Левицький і Богдан Кравців. До дошного виступу О. Тарнавського, який у своїх пошуках сатириків був на вершинах слова, не можна мати багато застережень, проте одне — невелике. Остап Тарнавський говорив про різних сатириків і їхні твори, одначе менше про сатирика, якому присвячено вечір. Виступ О. Тарнавського своїм змістом був цікавий і дбайливо виголошений. Він сягнув у сиву старину, в античну Грецію і римську імперію часів Нерона з його мистецькими зацікавленнями, а зокрема літературно-сатиричними творами. Знайомив читача і ретельно запитував автора Бабая, чи він знайомий з античним Петронієм, його творчістю. Чимало уваги промовець присвятив визначенню поняття сатири, беручи до уваги різні енциклопедичні й джерела. Старався від себе вживати у своїм енциклопедичним оправдінні слова дотепу. Про автора, а зокрема найновішу працю були тільки відклики і натяки, а іноді порівнання.

Після уведення слухача у літературний, а точніше, літературно-сатиричний світ в дальшому, частково програму заповнив автор книжки — „Свято на оселі", себто прочитаних його поезій й прозові оповідання. Відома артистка, яка під сучасну пору веде студію мистецького слова, Лідія Крушельницька прочитала цикл ліричнo - сатиричних поезій Б. Нижанківського - Бабая. Його поетична творчість складна і потребує належної вдумливости, щоб схопити думки й інтенції. До речі, під сучасну пору майже вся поетична творчість складна, з глибокуувними образами. В сучасній поетичній творчості, у більшості затратилось колисково-катеринкове звучання.

Д-р Лука Луців прочитав свою рецензію, надруковану в журналі „Вісник" під псевдом Л. Граничка „на книжку Б. Нижанківського, яка появилась у видавництві Івана Тиктора у Львові, в 1936 під назвою „Вулиця". До прочитаної рецензії Л. Луців зробив свої заввваження.

Майстер слова Иосиф Гірняк з чуттям і вдумливістю прочитав три розділи з найновішої праці Б. Нижанківського „Свято на оселі". Сюжет прочитаних розділів був зовсім нескладний, — але реальний — буденний, проникав у глибину минулого, викликаючи приємні почуття незгаслої любови, яка пробивалась, різними дорогами включно з непримінними приключками, що викликали усмішку на обличчі публіки. Ікер.— Івась Керницький, як завжди, для свого львівського друга Бабая підшукав і прочитав гумореску — „Записки з того світу". Уляна Любович заявила свої особистої оцінки про найновішу працю Б. Нижанківського подала низку голосів, поглядів тих, що вже прочитали найновішу книжку „Свято на оселі". Реакція була різна, починаючи від захоплення, кінчаючи на обуренні і знову подиві. Значить праця Б. Нижанківського заставляє читача думати, схвалювати, іноді не погоджуватись шукати інших вислідних, іншого підходу.

На закінчення вечора запросили Богдана Нижанківського сказати слово. Письменник прочитав останній розділ із своєї книжки. Відтак присутні, за часи і печивом, що його приготовило жіноцтво ще довго гуторили на тему вечора, а автор книжки, Б. Нижанківський, „тяжко" працював, підписуючи своєї книжки.

Дехто готовий твердити, до тих мужу і себе зарахувати, що наша публіка, нічого не читає, а якщо читає, то дуже мало. Численна участь на літературному вечорі і зацікавлення літературною творчістю до деякої міри заперечують повище твердження. Це говорить про те, що добра книжка знаходить своїх прихильників - читачів, що дає „зелене світло" творцям літератури.

Микола Галів